

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ІМЕННИКОВИХ АД'ЮНКТИВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Афакова О. С., студ. гр. ПР-82,

Чернюк Н. І., к. філол. н., доцент СумДУ

У теорії англійської мови існує декілька проблем, що отримали статус "вічних". До них відноситься й проблема атрибутивної конструкції N + N (іменник + іменник), котра отримала напівкомічну назву "Stone Wall Problem". Лексичний статус таких сполучень являє собою велику проблему для багатьох учених, які сумніваються щодо лінгвістичного напрямку, за яким слід їх тлумачити: чи як одне самостійне слово, чи як словосполучення. Спірним є й статус першого компонента номінативно-номінативних конструкцій: чи є він іменником у функції означення, чи прикметником.

Існує декілька критеріїв, за допомогою яких складне слово відрізняють від словосполучення: фонетичний, графічний, семантичний, морфологічний, синтаксичний та структурний. Фонетичний критерій полягає в наявності об'єднувального наголосу в складному слові на відміну від рівного наголосу в членах словосполучення.

Для графічного критерію характерним є те, що складні слова, на відміну від словосполучень, пишуться разом чи через дефіс. Але їх правопис різниться від словника до словника, що ускладнює проблему розрізнення.

Стосовно семантичного критерію, то провести межу між складним словом та словосполученням досить важко, оскільки перше виражає певне значення, а друге базується на атрибутивних зв'язках.

Морфологічний критерій визначає єдність складного слова, на відміну від словосполучення: у складних словах поєднуються морфологічно неформлені основи, у той час як у словосполученнях – окремо оформлені основи, що зберігають свою самостійність. До синтаксичних критеріїв можна віднести те, що словосполучення завжди можна розширити, додавши слово, на відміну від складних слів, по відношенню до яких така процедура неможлива.

Структурний критерій визначається порядком послідовності вживання компонентів у словосполученні.

Існують різноманітні типи класифікації N + N сполучень:

1. За будовою – сполучення типу N + N будуються за нейтральним типом, без жодних з'єднувальних елементів, шляхом поєднання двох простих основ.
2. За зв'язками між компонентами – сполучення такого типу поділяються на дві основні групи: ендцентричні та екзоцентричні. Стосовно семантичних зв'язків між компонентами виділяють два типи N + N сполучень: сурядні та підрядні.
3. За ступенем мотивованості сполучення N + N можуть бути повністю мотивованими, частково мотивованими та немотивованими.

Лексичне значення N + N сполучення отримується в результаті поєднання лексичних значень його компонентів та структурного значення характеру дистрибуції. Конструкція, що лежить в основі складних іменників, є полісемантичною: вона передає різні семантичні зв'язки призначення, схожості та орудні зв'язки.

Завдяки чітко фіксованому порядку взаєморозміщення компонентів такого виду словосполучень за схемою "означення – означуване" виключаються випадки сумніву стосовно того, яку функцію виконує кожне з двох сполучуваних слів. Ця залежність знаходить своє граматичне вираження. В атрибутивних словосполученнях англійської мови між компонентами встановлюються наступні граматичні зв'язки, де перший компонент може позначати:

1. Суб'єкт – sunrise, earthquake, mother earth, girl draftsman, lady journalist;
2. Об'єкт – dog-show, health service, ink transfer, money economy;
3. Місце – garden-party, world peace, country air, England tour;
4. Час – winter days, Sunday night, morning milk, schooldays,;
5. Призначення – flagstaff, coffee-table, nightdress, tea chest, teapot, export products, peace movement, tooth brush;
6. Засіб, інструмент – ketamine treatment, gunshot, acid treatment;
7. Матеріал, з якого зроблений другий компонент – gold medal, satin blouse, oak barrel, concrete stairs, plastic gloves.

Особливістю англійської мови є індивідуальна легкість, з якою іменник чи декілька іменників, що утворюють ланцюжок чи навіть ціле речення, здатен сполучатися з головним іменником і виконувати по відношенню до нього функцію препозитивного означення.

Вживання подібних конструкцій являє собою зручний та економний засіб вираження змісту, оскільки при мінімальному використанні граматичних засобів зв'язку він дозволяє передати максимальну кількість інформації.

Найбільш характерними дані конструкції є для науково-технічного та газетно-публіцистичного стилів. Однак у наш час спостерігається поступове проникнення багатоконпонентних номінативно-номінативних словосполучень і до текстів художнього стилю.

Номінативно-номінативні групи можуть включати до шести іменників. Значення таких багатоконпонентних іменних сполучень є скоріш імпліцитними, ніж експліцитними. Для їх тлумачення необхідні відповідні фонові знання. Поширення таких номінативно-номінативних сполучень в англійській мові свідчить про посилення тенденції до препозитивного вживання іменників у функції означень.